

Frai Bartolome Santa Teresa

Idazlan guztiak

Edizio kritikoa

Julen Urkiza

Luis Baraiazarra

- Jangoicuac beti eracutsi doscu guizonaren entendimentuba berez laburra dana ceruco misteriuac ezaututeco. Beraren Magestadia etorri da guri ceruraco vidiac eracustera. Adan, lelengo gueure gurasuari Jangoicuac berac eracutsi eutsan inocencijaco estaduban beti dichoso izateco asco evan dotrinia¹⁰.
- 95 Naturalecian leguiian patriarca santubai eracutsi eutseezan Jangoicuac, jazo baño ascozaz leenago, guc oan entzuten ditugun ta sinistuten ditugun pedeco gauzaac. Moisen leguiac iraun evan artian, denporaric denporara bialduten eutseezan Jangoicuac israeltarrei propeta santubac, bere leguia ta dotrinia eracusteco. Jesucristo gueure Jauna etorri bazan ceruti mundura, Aita Eternuac
- 100 bialdu evan. ¿Ta cetaraco? Munduco guizon eta emacume guztiai cer sinistu biar daveen, zer eguin biar daveen, cer escatu biar daveen ta cer errecibidu biar daveen eracusteco. Apostoluben, obispo [10] ta cura jaunen cargubeetati andijen bat edo bacarra da cristinau pielei dotrina eguijazcua ta ceruraco vide zuzena eracustia. Esan lei cristinaubac, Jangoicuac Escritura sagraduban esaten
- 105 doscunari ta Elesa Ama santiaren leguiai beguiratu ezquero, Elesa guizonen cereguinic andijena dala cristinaubei dotrinia eracustia. Lecuban lecuban berba gogorrequin zamaituten gaitu Jangoicuac ta pena andijequin Elesiac gauza onetan coroedunoc eguiten ditugun paltaac gaiti. ¿Cegaiti au guztiau? Ez beste gauza gaiti, neure cristinaubac, ezpada Jangoico onac eta bere Esposa Elesa
- 110 Ama santiac ezaututen daveelaco dotriniaren paltiac dacazan negargarriac ce andijac dirian.

Ene Erliginoe sagraduba, Jangoicuaren ta Elesa Ama santiaren intencinoiari ta espiritubari jarraituta, ez da contenteetan oracinoiagaz, penitencijagaz ta beste piedadezco ta caridadezco obra onequin cristandadiari lagundubagaz.

86 Augutziau *Esk* 91 eracutsidoscu *Esk* 92 etorrída *Esk* 94 ascoevan *Esk* 96 entzuditugun *Esk* 99 etorribazan *Esk* 100-101 sinistubiardaveen *Esk* 101 eguinbiar *Esk* | escatubiardaveen *Esk* 101-102 errecibidubiardaveen *Esk* 103 andijenbat *Esk* 104 Esanlei *Esk* 104-105 esatendoscunari *Esk* 107 zamaitutengaitu *Esk* 108 (paltaac) gaiti *ler. artian. geb.* | augutziau *Esk* 109 gauzagaiti *Esk* 110 ezaututendaveelaco *Esk* 113 ezda *Esk*

¹⁰ Ik. Has 2,15-17. (Ik. obra hau ere: *Catecismo del Santo Concilio de Trento para los Párrocos...*, traducido en lengua castellana por el P. M. Agustín Zorita... Primera Parte, cap. 3, n. 2, Madrid, (1791).

[11] Ezaututen dau dotriniaren paltia dala munduco gach ascoren ta nequez 115
 erremedijetan dirianen sustrai indartsuba. Ta aleguin guztiagaz lagunduteco
 cristinau pielei ta cura jaunei dotriniaren paltia erremedijetan, aguinduten dau
 ene Erliginoe sagradubac (14); domeequetaco arratsalde guztietan prediqueta-
 co ordu erdijan pulpitori dotrinia, gueure comentubetaco eleseetara dotozan
 cristinaubei, desiartubez osterantzeco guztietan. 120

Gauza jaquina da, neure entzula onac, dotrinia ondo daquijenac daucala
 Jangoicuaren ezaubera gueijago. Ta ceinbat Jangoicuaren ezaubera gueijago
 daucan cristinaubac, ainbat dago urrinago pecatubeetati ta condenetaco vide-
 ti. Bada, jaquin ezquero ondo Jangoicuac gueugaiti eguin dituban amodijozco
 obraac; Jangoicuac gueugaz daucan ontasuna, pinecia ta pacientcija; gueuri 125
 ceruco Erreñuba emoteco daucan [12] desio vizija; Jesus gueure Salbadore mai-
 tiac bere jajotzan, vizitzan, pasinoian, erijotzan ta altaraco sacramentu santu-
 ban eracusten doscun biguntasuna, humildadia ta carino laarreguija; jaquin
 ezquero cristinaubac bere ezereza, miserija ta argaltasuna; berba eguingo
 badau, pausu eguingo badau, arnasa artuco badau ta vizico bada, popuertza 130
 Jangoicuaren gracia ta socorruba biar davena; erremedijo bagaric ill bia[r]co
 davena; erijotzaco ordu estuban bere vizi guztico pensamentu, berba ta obren
 contu zuzena ta gogorra artuco deutseena; oneentzaco ceruba ta donguentza-
 co inpernuba dauana, dinot neure entzula onac, cristinaubac ondo jaquin
 ezquero ta ezautu ezquero dotrinaco eguija oneec nor azartuco litzaateque 135
 pecatu eguiten, bertan illgo dan edo ez ez daquijela?

Onezaz ostian, dotrinia biar dan moduban ez daquijena beti dago pecatu
 mortalian. Nai izan arren, ondo conpesau bere ezin leiteque, celan ez daqui-
 jelaco. Inoc asolbidu [13] bere ezin lei ta salbau bere ezin leiteque. Dotrinia
 ondo ez daquijenac pecatu eitia cer dan ez daqui. Bera da lelengo pecatuban 140
 jausten dana ta nequezeen jaguiten dana edo secula jaguiten ez dana, pecatu-
 baren ezaintasuna, pecatubaren caltiac, Jangoicuari eguin deutsan injuriya ta
 pecatuti jaguiteco cer biar dan ez daquijelaco. Dotriniaren paltaz dira conpesi-
 noe paltsuetati gueijenac. Dotriniaren paltaz dagoz cristinaubac engañauta,
 itsututa, cerura zucen duazalacuan, inpernuraco videti pausu bat bere uts egui- 145
 ten ez daveela.

(14) Nra. const. Part. 2, c. 10, n. 5.

117 pielei] pialei Esk | aguindutendau Esk | 118 arratsaldeguztietan Esk | 121 jaquinada
 Esk | 124 jaquinezquero Esk | gueugaiti 2. u *ler.gain. geb.* | eguindituban Esk | 130
 pausueguingo Esk | 132 ordu *ler.gain. geb.* | viziguztico Esk | 133 artucodeutseena Esk
 134-135 jaquinezquero, ta ezautuezquero Esk | 136 ezdaqijela Esk | 137 biardan Esk | ezda-
 quijena, betidago Esk | 138-139 ezdaqijelaco Esk | 141 asolbidubere ezinlei Esk | 140 ezda-
 quijenac Esk | cerdan ezdaqui. Berada Esk | 141 jaustendana Esk | ezdana Esk | 143
 cerbiardan, ezdaqijelaco Esk | 145 uts *ler.gain. geb.*

Ta ez dauca inoc cetan pensau cristinaubac baquijela salbeetaco duin dotri-
 na. Gueijen daquijenari bapere sobreetan echaco; ta palta daveenac milla vidar
 gueijago dira, popuertzacua daquijeenac baño. Aitagueuria, avemarija, credua,
 mandamentubac, nipecatarija, neure Jesucristo jaun, salbia, sacramentubac ta
 beste onaco umetan ozta buruz icasi cian oracinoe batzuc aoz esatia ez da biar
 dan moduban [14] dotrinia jaquitia (15). Umeentzaco popuertzacua da oraci-
 noe areec buruz icastia, baña nausijentzaco ez da asco buruz jaquitia, maisu
 ascoc esaten daveen leez. Aitu biar davee ta jaquin biar davee berba areec cer
 esan gura daveen ta cetaraco dirian, itandu ezquero, edoceini contu emoteco
 tertcijuan. ¿Ta ceinbat cristinau dira au eguingo leuqueenac? Atrevietan nas esa-
 ten: ezda erdijac bere.

Imini daigun exemplu bat ta ez guichitan jazoten dana. Cristinauric gueije-
 nac aoz esango ditubee ondo conpeseetaco bost gauzaac. Esaminia, doloria,
 proposituba... ¿Ta aituten ditubee cer dirian? ¿Baquijee cer dan doloria edo
 damuba? ¿Baquijee cer biar dan damuba euquiteco? ¿Baquijee damubaren pal-
 taz conpesinoia cetan gueratuten dan? ¿Baquijee damuba jadiisteco celan pres-
 tau biar daveen? ¿Baquije proposituba cer dan? ¿ce premina andicua dan?
 ¿Euquiteco cer eguin biar dan? ¿ta eguijazcua [15] danian ariman cer eguiten
 daven propositubac? Bigarrena doloria, irugarrena proposituba; aoz esaten
 guztiaac edo gueijenac daquije, baña cer esaten daveen ta esaten daveena aitu-
 ten erdijac bere ez.

Gauza jaquina da bada, neure cristinaubac, dotriniaren paltiac mundubari
 ichura chaarra emoten deutsal ta icasico balitu cristinaubac bere obligacinoiac
 ondo, munduraco ta eternidaderaco gach asco erremedijauco litzaatequiala.
 Dendatu gaitezan bada, cristinaubac, dotrinia icastera ta icasteco juan gaitezan
 eracusten dan lecura. Escatu daijogun Jangoicuari bere berba santuba entzute-
 co ta arimeetan gordeetaco gracia. Amen.

(15) Véase en los prólogos de Pouget, Fleuri, Evangelio en triunfo, y la única Religión. tom. 3. Lecc. 8.

148 ezdauca Esk 149 paltadaveenac milavidar Esk 152-153 ezda, biardan Esk 154 ezda
 Esk 155 esatendaveen Esk | Aitubiardavee, ta jaquinbiardavee Esk 155-156 ceresangu-
 ra Esk 159 Iminidaigun Esk | jazotendana Esk 161 aitutenditubee, cerdirian Esk | cer-
 dan Esk 162 cerbiardan Esk 163 gueratutendan Esk 164 biardaveen Esk | cerdan?
 ¿cepremina Esk 168 cereguin biardan Esk | cereguiten Esk 167 esatendaveen, ta esa-
 tendaveena Esk 168 bereez Esk 172 Dendatugaitezan Esk 172-173 juangaitezan, eracus-
 tendan Esk 173 Escatudaijogun Esk